

**અસ્વીકરણ:** સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

**DISCLAIMER:** The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

ગુજરાત હાઈકોર્ટ, અમદાવાદ ખાતે

ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૮૩૪/૨૦૧૪

વિથ

સિવિલ એપિલિકેશન નં. ૩૨૪૧/૨૦૧૪

ઈન

ફર્સ્ટ અપીલ નં. ૮૩૪/૨૦૧૪

મંજૂરી અને સહી માટે:

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એમ. આર. શાહ

અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી આર. પી. ઢોલરીયા

|    |                                                                      |  |
|----|----------------------------------------------------------------------|--|
| ૧. | શું સ્થાનિક સમાચારપત્રોના રિપોર્ટરોને ચુકાદો જોવાની મંજૂરી આપી શકાય? |  |
| ૨  | રિપોર્ટરને મોકલવો કે નહીં?                                           |  |
| ૩  | શું ન્યાયમૂર્તિઓ ચુકાદાની અંતિમ નકલ જોવા માગે છે?                    |  |
| ૪  | શું આ કેસમાં ભારતના બંધારણના અર્થઘટન અથવા તે હેઠળ                    |  |

|   |                                                                     |  |
|---|---------------------------------------------------------------------|--|
|   | કરવામાં આવેલા કોઈ હુકમ અંગે કાયદાના નોંધપાત્ર સવાલનો સમાવેશ થાય છે? |  |
| ૫ | શું તે સિવિલ જજને મોકલવાનો છે?                                      |  |

=====

ન્યૂ ઇન્ડિયા એસ્યોરન્સ કંપની લી... અરજદાર(રો)  
વિરુદ્ધ

નર્સિસ અહેમદ અબ્દુલ રઝાક અન્સારી અને જ... સામાવાળા(ઓ)

=====

ઉપસ્થિતિ:

અરજદાર(રો) નં. ૧. તરફે વકીલ શ્રી વિભૂતી નાણાવટી

=====

કોરમ: માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એમ. આર. શાહ  
અને

માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી આર. પી. ઢોલરીયા

તારીખ: ૦૮/૦૫/૨૦૧૪

મૌખિક ચુકાદો

(માનનીય ન્યાયમૂર્તિ શ્રી એમ. આર. શાહ દ્વારા)

૧. મોટર અકસ્માત દાવો અરજી નં. ૨૩૮/૨૦૦૮ માં માન્ય મોટર અકસ્માત દાવા ટ્રિબ્યુનલ, નવસરી (ત્યારબાદ 'ટ્રિબ્યુનલ' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે) દ્વારા પસાર કરાયેલા વિવાદિત ચુકાદા અને ચુકાદાથી વ્યથિત અને અસંતુષ્ટ અનુભવતા, જેના દ્વારા માન્ય ટ્રિબ્યુનલે અપીલકર્તાને-વીમા કંપનીને પણ મૃતક બલવંતભાઈ રાયભાઈ પટેલનાં મૃત્યુ માટે વળતર ચૂકવવા માટે જવાબદાર ઠેરવી છે, અપીલકર્તા-વીમા કંપની-મૂળ સામાવાળા નંબર ૩એ હાલની ફર્સ્ટ અપીલને દાખલ કરી છે.

૨. શરૂઆતમાં, એ નોંધવું જરૂરી છે કે અપીલ માત્ર એ આધાર પર દાખલ કરવામાં આવી છે કે અકસ્માતમાં સામેલ વાહનના ચાલક પાસે નકલી ડ્રાઇવિંગ લાઇસન્સ હોવાથી, વીમા કંપનીને વળતર ચૂકવવાની જવાબદારી સાથે જોડી શકાતી નથી. અપીલકર્તા વતી કેસ છે કે અકસ્માતમાં સામેલ વાહનના ચાલકનું ડ્રાઇવિંગ લાઇસન્સ નકલી હોવાથી, વીમા પોલિસીની શરતોનું ઉલ્લંઘન થયું હતું અને તેથી વીમા કંપની વળતર ચૂકવવા માટે જવાબદાર નથી.

૩. અપીલકર્તા-વીમા કંપની વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી વિભૂતિ નાણાવટીએ ભારપૂર્વક રજૂઆત કરી છે કે અપીલકર્તા-વીમા કંપનીએ તે સ્થાપિત કરવા અને સાબિત કરવા માટે પૂરતો બોજો ઉપાડ્યો છે કે મૂળ સામાવાળા નંબર ૧-અકસ્માતમાં સામેલ વાહનના ચાલક પાસે નકલી ડ્રાઇવિંગ લાઇસન્સ હતું. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે અપીલકર્તા-વીમા કંપનીએ આંક ૬૫ પર સંબંધિત આર. ટી. ઓ. ઇન્સ્પેક્ટરની તપાસ કરી છે જેમાં આર. ટી. ઓ. ઇન્સ્પેક્ટરે ખાસ જણાવ્યું છે કે વિરોધી નંબર ૧. નું ડ્રાઇવિંગ લાઇસન્સ આર. ટી. ઓ. , મુરાદાબાદ, ઉત્તર પ્રદેશ દ્વારા જારી કરવામાં આવ્યું નથી અને તે કોઈ અન્ય વ્યક્તિના નામે છે અને તેથી તે બનાવટી હોવાનું જાણવા મળે છે. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે જ્યારે વિરોધી નંબર ૧. પાસે નકલી ડ્રાઇવિંગ લાઇસન્સ હતું, ત્યારે વીમા પોલિસીની શરતોનું ઉલ્લંઘન થાય છે અને તેથી વીમા કંપનીને વળતર ચૂકવવા માટે જવાબદાર ઠેરવી શકાતી નથી. તેથી એવી

રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે વિદ્વત ટ્રિબ્યુનલે અપીલકર્તા-વીમા કંપનીને વળતર ચૂકવવા માટે જવાબદાર ઠેરવવામાં ભૌતિક રીતે ભૂલ કરી છે. અપીલકર્તા-વીમા કંપની વતી હાજર રહેલા દુર્બળ વકીલ શ્રી નાણાવટીએ યુનાઈટેડ ઇન્ડિયા ઇન્શ્યોરન્સ કંપની લિમિટેડના કેસમાં તેના ડિવિઝનલ મેનેજર વિ. સુજાતા અરોરા દ્વારા ૨૦૧૩ (૩) TAC ૨૯ માં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલત નિર્ણય પર ભારે આધાર રાખ્યો છે: ૨૦૧૨(૦) GLHEL-SC ૫૪૨૯૫. એવી રજૂઆત કરવામાં આવે છે કે ઉપરોક્ત નિર્ણયમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતે અવલોકન કર્યું છે અને ચુકાદો આપ્યો છે કે જ્યારે અકસ્માતમાં સામેલ વાહન એવી વ્યક્તિ દ્વારા ચલાવવામાં આવે છે જેની પાસે માન્ય લાઈસન્સ ન હોય, ત્યારે વીમા પોલિસીની શરતોનું ઉલ્લંઘન થાય છે અને તેથી વીમા કંપનીને વળતર ચૂકવવા માટે જવાબદાર ઠેરવી શકાતી નથી. તેમણે એ. આઈ. આર. ૨૦૧૧. એસ. સી. ૨૪૩૬માં નોંધાયેલા જવાહર સિંહ વિરુદ્ધ બાલા જૈન અને અન્યના કેસમાં તેમજ એ. આઈ. આર. ૨૦૦૭ એસ. સી. ૧૫૬૩માં નોંધાયેલા નેશનલ ઇન્શ્યોરન્સ કંપની લિમિટેડ વિરુદ્ધ લક્ષ્મી નારાયણ ધૂતના કેસમાં, સુજાતા અરોરા (સુપ્રા) ના ઉપરોક્ત નિર્ણયમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા સંદર્ભિત અને વિચારણા કરાયેલા નિર્ણયો પર પણ ભારે આધાર રાખ્યો છે.

૪. ઉપરોક્ત રજૂઆતો કરીને અને ઉપરોક્ત નિર્ણયો પર આધાર રાખીને, વર્તમાન અપીલને સ્વીકારવા/મંજૂરી આપવા વિનંતી કરવામાં આવે છે.

૫ અપીલકર્તા-વીમા કંપની વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલ શ્રી વિભૂતિ નાણાવટીને સાંભળ્યા. અમે વિદ્વત ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા પસાર કરાયેલા વિવાદિત ચુકાદા અને ચુકાદાનો અભ્યાસ કર્યો છે અને અમે રેકૉર્ડ પરના સમગ્ર પુરાવાની મુલવણી/ફરીથી મુલવણી પણ કરી છે. આ અદાલતની વિચારણા માટે જે ટૂંકો પ્રશ્ન પૂછવામાં આવ્યો છે તે એ છે કે શું કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં વિદ્વત ટ્રિબ્યુનલે વીમા કંપનીને વળતર ચૂકવવા માટે જવાબદાર ઠેરવવામાં કોઈ ભૂલ કરી છે?

૬. અપીલકર્તા-વીમા કંપની વતી એવો કેસ છે કે વાહનના વિરોધી નંબર ૧- ડ્રાઈવર પાસે નકલી ડ્રાઈવિંગ લાઈસન્સ હતું જે આંક ૬૫ પર તપાસવામાં આવેલા R. T. O. Inspector ના પુરાવા પરથી સાબિત થયું છે, ત્યાં વીમા પોલિસીની શરતોનું ઉલ્લંઘન છે અને તેથી વીમા કંપનીને વળતર ચૂકવવા માટે જવાબદાર ઠેરવી શકાતી નથી. જો કે, એ નોંધવું જરૂરી છે કે વર્તમાન કેસમાં ન તો ડ્રાઈવર કે ન તો અકસ્માતમાં સામેલ વાહનના માલિકે દાવો અરજીનો વિરોધ કર્યો છે. તેઓએ સાક્ષીની પેટીમાં પગ મૂક્યો નથી. એવું લાગે છે કે અપીલકર્તા- વીમા કંપનીએ પણ મૂળ સામાવાળા નંબર ૧. અને ૨ની સાક્ષી તરીકે તપાસ

કરવાનો પ્રયાસ કર્યો નથી. આંક ૬૫ પર તપાસ કરવા આવેલા આર. ટી. ઓ. ઇન્સ્પેક્ટરે જણાવ્યું છે કે રેકૉર્ડ પરથી એવું કહી શકાય કે વિરોધી નંબર ૧નું ડ્રાઇવિંગ લાઇસન્સ આર. ટી. ઓ. , મુરાદાબાદ, ઉત્તર પ્રદેશ દ્વારા જારી કરવામાં આવ્યું નથી. જો કે, શું ઉપરોક્ત આધાર પર જ વીમા કંપનીને વળતર ચૂકવવાની તેની જવાબદારીમાંથી મુક્ત કરી શકાય છે? શરૂઆતમાં, એ નોંધવું જરૂરી છે કે વીમા કંપનીએ કોઈ પુરાવા રજૂ કર્યા નથી અને/અથવા તે સાબિત કર્યું નથી કે વિરોધી નંબર ૨-અકસ્માતમાં સામેલ વાહનના માલિકને ખબર હતી કે વિરોધી નંબર ૧. પાસે નકલી ડ્રાઇવિંગ લાઇસન્સ છે અને/અથવા ડ્રાઇવર દ્વારા ચલાવવામાં આવતા વાહનના માલિક માન્ય લાઇસન્સ ધરાવતા લાયક અને સક્ષમ ડ્રાઇવરને નિયુક્ત કરવામાં વાજબી કાળજી લેવામાં નિષ્ફળ રહ્યા છે. વીમા કંપની એ સ્થાપિત કરવામાં અને સાબિત કરવામાં પણ નિષ્ફળ રહી છે કે વાહનના વીમાના સમયે અથવા તે પછી, વીમાદાતાએ માલિકને આવી ચકાસણી કરવાની જરૂર હતી અથવા વીમાદાતા માલિકનું ધ્યાન દોરે છે કે ડ્રાઇવિંગ લાઇસન્સ નકલી હતું, માલિકે લાઇસન્સિંગ ઓથોરિટી પાસેથી લાઇસન્સની વાસ્તવિકતાની ચકાસણી કરી ન હતી. ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને, અહીં ઉપર ઉલ્લેખિત આ અદાલતની વિચારણા માટે પૂછવામાં આવેલા પ્રશ્ન પર વિચાર કરવો જરૂરી છે. નેશનલ ઇન્શ્યોરન્સ કંપની લિમિટેડ વિ. ના કેસમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા આવા જ પ્રશ્ન પર વિચારણા કરવામાં આવી હતી. સ્વર્ણ સિંહ અને અન્ય (૨૦૦૪) ૩ એસ. સી. સી. ૨૯૭

માં અહેવાલ આપ્યો. પરિચ્છેદ ૯૨,૯૯ થી ૧૦૧. માં, નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતે અવલોકન કર્યું છે અને નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો છે:

“૯૨. અરજદાર પતી દલીલ કરવામાં આવી છે તેમ તે સાચું હોઈ શકે છે કે નક્કી અથવા બનાવટી લાઈસન્સ કોઈ લાઈસન્સ જેટલું સારું નથી, પરંતુ અહીં અગાઉ નોંધ્યું છે તેમ પ્રશ્ન એ છે કે શું વીમાદાતાએ સાબિત કરવું પડશે કે માલિક વીમા પોલિસીની શરતો અથવા વીમાના કરારના ઇરાદાપૂર્વકના ઉદ્ધંધન માટે દોષિત હતો. લેહરના કેસમાં (ઉપરોક્ત), આ બાબતને કેટલીક વિગતોમાં ધ્યાનમાં લેવામાં આવી છે. અમે બેન્ચના અભિગમ સાથે સામાન્ય રીતે સંમત છીએ પરંતુ અમે નિર્દેશ કરવાનો ઇરાદો ધરાવીએ છીએ કે તેમાં કરવામાં આવેલા અવલોકનો કાયદાની જરૂરિયાતોને ધ્યાનમાં રાખીને કરવામાં આવ્યા હોવાનું સમજવું આવશ્યક છે, જેમાં વીમાદાતાએ વીમાકૃત તરફથી ઇરાદાપૂર્વકનું ઉદ્ધંધન સ્થાપિત કરવાનું છે અને કોઈ પણ બચાવ વધારવામાં તેની ગેરલાયકાતના હેતુ માટે નહીં અથવા માલિકોને કોઈપણ જવાબદારીમાંથી મુક્ત કરવામાં આવે. અમે થોડા સમય પછી આ બાબતના આ પાસા સાથે કેટલીક વિગતો પર ચર્ચા કરીશું.

\* \* \*

૯૯. જ્યાં સુધી કમલા (સુપ્રા) અને લેહર (સુપ્રા) ના ચુકાદાઓમાં કથિત સંઘર્ષની વાત છે, ત્યાં સુધી અમે નિર્દેશ કરવા માંગીએ છીએ કે વાહન ચલાવતી વ્યક્તિ દ્વારા રાખેલું લાઈસન્સ નક્કી હતું તે અસરનો બચાવ વીમા કંપનીઓને ઉપલબ્ધ હશે, પરંતુ તેમ છતાં, માલિક તરફથી ડિફોલ્ટની અરજી સ્થાપિત થઈ છે કે નહીં તે એક પ્રશ્ન હશે જે દરેક કેસમાં નક્કી કરવો પડશે.

૧૦૦. જોકે, આ અદાલતે લેહર (ઉપરોક્ત) માં એવું ન વાંચવું જોઈએ કે વાહનના માલિકની કોઈ પણ સંજોગોમાં આ સંબંધમાં કોઈ તપાસ કરવાની કોઈ ફરજ નથી. જો કે, તે જ ફરીથી એક એવો પ્રશ્ન હશે જે દરેક વ્યક્તિગત કેસમાં વિચારણા માટે ઊભો થશે.

૧૦૧. શ્રી સાલ્વેની રજૂઆત કે લેહરના કેસમાં (ઉપરોક્ત), આ અદાલતે, તમામ હેતુ અને હેતુ માટે, વીમાદાતાનો બચાવ કરવાનો અધિકાર છીનવી લીધો છે કે લાઈસન્સ નકલી નથી તે સાચું લાગે છે. આ પ્રકારનો બચાવ ચોક્કસપણે કરી શકાય છે, પરંતુ વીમાદાતાએ ડ્રાઈવર પાસેના લાયસન્સની વાસ્તવિકતા અથવા અન્યથા ચકાસવા માટે પૂરતી કાળજી અને સાવધાની રાખી નથી તે સાબિત કરવું વીમાદાતા પર રહેશે. ”.

૭ સ્વર્ણ સિંહ (સુપ્રા) ના કેસમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર લક્ષ્મી નારાયણ ધૂત (સુપ્રા) ના કેસમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા વિચારણા કરવામાં આવી હતી અને પેરા ૧૧૦ (iii) માં ઉપરોક્ત ચુકાદામાં, નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતે નિરીક્ષણ કર્યું છે અને નીચે મુજબ ચુકાદો આપ્યો છે:

“૧૧૦. (૩) માત્ર ગેરહાજરી, નકલી અથવા અમાન્ય ડ્રાઈવિંગ લાઈસન્સ અથવા સંબંધિત સમયે વાહન ચલાવવા માટે ડ્રાઈવરની ગેરલાયકાત એ વીમાદાતા અથવા ત્રીજા પક્ષકારો સામે વીમાદાતા માટે ઉપલબ્ધ બચાવ નથી. વીમેદાર પ્રત્યેની તેની જવાબદારીને ટાળવા માટે વીમાદાતાએ સાબિત કરવું પડશે કે વીમેદાર બેદરકારી માટે દોષિત હતો અને યોગ્ય રીતે લાઈસન્સ ધરાવતા ડ્રાઈવર અથવા સંબંધિત સમયે વાહન ચલાવવા માટે ગેરલાયક ન હોય તેવા વ્યક્તિ દ્વારા વાહનોના ઉપયોગ સંબંધિત પોલિસીની શરતને પૂર્ણ કરવાની બાબતમાં વાજબી કાળજી લેવામાં નિષ્ફળ રહ્યો હતો.

૮. અન્યથા પણ વર્તમાન અપીલમાં ઉઠાવવામાં આવેલ મુદ્દો/પ્રશ્ન પેપ્સુ રોડ ટ્રાન્સપોર્ટ કોર્પોરેશન વિરુદ્ધ નેશનલ ઇન્શ્યોરન્સ કંપની (૨૦૧૩) ૧૦ એસસીસી ૨૧૭માં નોંધાયેલા કેસમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતના તાજેતરના નિર્ણય દ્વારા સીધો આવરી લેવામાં આવ્યો છે. સ્વર્ણ સિંહ (સુપ્રા) તેમજ લક્ષ્મી

નારાયણ ધૂત (સુપ્રા) ના કેસમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણયોને ધ્યાનમાં લીધા પછી, પેરા ૧૦ માં, નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતે નીચે મુજબ અવલોકન કર્યું છે અને ચુકાદો આપ્યો છે:

“૧૦. વળતર માટેના દાવામાં, કલમ ૧૪૯ (૨) (એ) (૨) હેઠળ વીમાદાતા માટે ચોક્કસપણે બચાવ લેવા માટે ખુદ્દું છે કે અકસ્માતમાં સામેલ વાહનના ચાલકને યોગ્ય રીતે લાઈસન્સ આપવામાં આવ્યું ન હતું. એકવાર આવો બચાવ લેવામાં આવે તે પછી, જવાબદારી વીમાદાતા પર હોય છે. પરંતુ તે સાબિત થયા પછી પણ કે ડ્રાઈવર પાસેનું લાઈસન્સ નકલી હતું, વીમાદાતા પર જવાબદારી છે કે કેમ તે વિવાદાસ્પદ પ્રશ્ન છે. જ્યાં સુધી વાહનના માલિકની વાત છે, જ્યારે તે ડ્રાઈવરને રાખે છે, ત્યારે તેણે તપાસ કરવી પડે છે કે ડ્રાઈવર પાસે માન્ય ડ્રાઈવિંગ લાઈસન્સ છે કે કેમ. ત્યારબાદ તેણે ડ્રાઈવરની ક્ષમતા અંગે પોતાને સંતુષ્ટ કરવા પડે છે. જો તે સંબંધમાં પણ સંતુષ્ટ હોય, તો એવું કહી શકાય કે માલિકે વાહન ચલાવવા માટે લાયક અને સક્ષમ વ્યક્તિને નિયુક્ત કરવામાં વાજબી કાળજી લીધી હતી. ડ્રાઈવરની સેવાઓની ભરતી કરતા પહેલા લાઈસન્સિંગ ઓથોરિટી સાથે ડ્રાઈવિંગ લાઈસન્સની વાસ્તવિકતાની ચકાસણી કરવાની હદ સુધી માલિક પાસેથી તેનાથી આગળ જવાની અપેક્ષા રાખી શકાતી નથી. જો કે, પરિસ્થિતિ અલગ હશે જો વાહનના વીમાના સમયે અથવા તે પછી વીમા કંપનીએ વાહનના માલિકને લાઈસન્સિંગ ઓથોરિટી પાસેથી યોગ્ય રીતે લાઈસન્સની ચકાસણી કરવાની જરૂર હોય અથવા જો વાહનના માલિકનું ધ્યાન આ આરોપ તરફ દોરવામાં આવે કે તેના દ્વારા નિયુક્ત ડ્રાઈવરને આપવામાં આવેલું લાઈસન્સ નકલી છે અને તેમ છતાં માલિક લાઈસન્સિંગ ઓથોરિટી પાસેથી લાઈસન્સની વાસ્તવિકતા સંબંધિત બાબતની ચકાસણી માટે યોગ્ય કાર્યવાહી કરતો નથી. સ્વર્ણ સિંહના કેસમાં (ઉપરોક્ત) આ જ સમજાવવામાં આવ્યું છે. જો માલિક પાસે આવી માહિતી હોવા છતાં કે તેના ડ્રાઈવર પાસેનું લાઈસન્સ નકલી છે, તો વીમાકૃત દ્વારા યોગ્ય ચકાસણી માટે કોઈ કાર્યવાહી કરવામાં આવતી નથી, તો વીમાકૃત દોષિત ગણાશે અને આવા સંજોગોમાં, વીમા કંપની વળતર માટે જવાબદાર નથી. ”.

૯ હવે, નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતના ઉપરોક્ત નિર્ણયો અને રેકૉર્ડ પરના પુરાવાને ધ્યાનમાં લેતા, એવું ન કહી શકાય કે વિદ્વત ટ્રિબ્યુનલે અપીલકર્તા-વીમા કંપનીને વળતર ચૂકવવા માટે જવાબદાર ઠેરવવામાં કોઈ ભૂલ કરી છે.

૧૦. હવે, જ્યાં સુધી સુજાતા અરોરા (સુપ્રા) ના કેસમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય પર શ્રી નાણાવટીએ આધાર રાખ્યો છે, ત્યાં સુધી અપીલકર્તા-વીમા કંપની વતી હાજર રહેલા વિદ્વાન વકીલે તેમની રજૂઆતના સમર્થનમાં જણાવ્યું હતું કે વિદ્વત ટ્રિબ્યુનલે અપીલકર્તાને વળતર ચૂકવવા માટે જવાબદાર વીમા કંપનીને રોકવામાં ભૂલ કરી છે, શરૂઆતમાં, એ નોંધવું જરૂરી છે કે ઉપરોક્ત નિર્ણયમાં, સ્વર્ણ સિંહ (સુપ્રા) ના કેસમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતનો નિર્ણય લેવામાં આવ્યો નથી. લક્ષ્મી નારાયણ ધૂત (સુપ્રા) ના કેસમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતના નિર્ણય, જેનો સુજાતા અરોરા (સુપ્રા) ના કેસમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે, તેને પણ પેપ્સુ રોડ ટ્રાન્સપોર્ટ કોર્પોરેશન (સુપ્રા) ના અનુગામી નિર્ણયમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતે ધ્યાનમાં લીધો છે. એ નોંધવું જરૂરી છે કે લક્ષ્મી નારાયણ ધૂત (સુપ્રા) ના કેસમાં પણ, નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલતે પછીથી ચુકાદો આપ્યો છે કે સ્વર્ણ સિંહના કેસમાં (સુપ્રા) નિર્ણય તૃતીય પક્ષના જોખમના કેસોને લાગુ પડશે.

૧૧. હવે, સ્વર્ણ સિંહ (સુપ્રા) તેમજ પેપ્સુ રોડ ટ્રાન્સપોર્ટ કોર્પોરેશન (સુપ્રા) ના કેસોમાં નામદાર સર્વોચ્ચ અદાલત દ્વારા નિર્ધારિત ગુણોત્તરને લાગુ કરીને, વર્તમાન કેસમાં અપીલકર્તા તરીકે-વીમા કંપની એ સાબિત કરવામાં નિષ્ફળ ગઈ છે કે વિરોધી નંબર ૨-અકસ્માતમાં સામેલ વાહનના માલિકને કોઈ જાણકારી નહોતી કે વિરોધી નંબર ૧. પાસે નકલી ડ્રાઇવિંગ લાઇસન્સ છે અને તેમ છતાં તેણે વિરોધી નંબર ૧-ડ્રાઇવર અને/અથવા વીમા લેતી વખતે, વીમા કંપનીએ માલિકનું ધ્યાન દોર્યું કે વિરોધી નંબર ૧-ડ્રાઇવર પાસે નકલી ડ્રાઇવિંગ લાઇસન્સ છે અને તે છતાં માલિકે વિરોધી નંબર ૧. ના ડ્રાઇવિંગ લાઇસન્સની વાસ્તવિકતાની ચકાસણી કરવા માટે યોગ્ય કાળજી લીધી નથી-ડ્રાઇવર, વીમા કંપનીને અપીલકર્તા વતી દલીલ કરવામાં આવી છે તેમ વળતર ચૂકવવાની જવાબદારીમાંથી મુક્ત કરી શકાતી નથી-વીમા કંપની. કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં અને રેકૉર્ડ પરના પુરાવાને ધ્યાનમાં લેતા, વીમા કંપનીને વળતર ચૂકવવા માટે જવાબદાર ઠેરવવામાં વિદ્વાન ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા કોઈ ભૂલ કરવામાં આવી નથી.

૧૨. ઉપરોક્ત બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને અને અહીં ઉપર નોંધાયેલા કારણોસર, હાલની અપીલ નિષ્ફળ જાય છે અને તે બરતરફ થવાને પાત્ર છે અને તે મુજબ બરતરફ કરવામાં આવે છે.

૧૩. અપીલની બરતરફીને ધ્યાનમાં રાખીને, ૨૦૧૪ની સિવિલ એપિલકેશન નં. ૩૨૪૧. પછા બરતરફ થવાને પાત્ર છે અને તે મુજબ બરતરફ કરવામાં આવે છે. કેસની હકીકતો અને સંજોગોમાં, ખર્ચ અંગે કોઈ આદેશ રહેશે નહીં.

(એમ. આર. શાહ, ન્યાયમૂર્તિ)

(આર. પી. ઢોલરીયા, ન્યાયમૂર્તિ)

જાની

This judgment has been translated using AI Tool – SUVAS.

=====

**અસ્વીકરણ:** સ્થાનિક ભાષામાં અનુવાદિત આ ચુકાદા/હુકમનો હેતુ પક્ષકારોને તેમની ભાષામાં જાણકારી ઉપલબ્ધ કરાવવા માત્રનો છે અને તેનો અન્યથા ઉપયોગ થઈ શકશે નહિ. અન્ય તમામ વ્યવહારિક તેમજ સરકારી ઉદ્દેશો માટે મૂળ અંગ્રેજી ચુકાદો/હુકમ જ પ્રમાણિત અને માન્ય રહેશે.

**DISCLAIMER:** The translated judgement in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgement shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.